

معاونت نوآوری و خدمات دانش بنیان

گروه رصد، آینده پژوهی و پژوهش های کاربردی

کاربرگ ارائه پروپوزال پژوهشی

۱- عنوان اولویت:

پیمایش ملی سالمندان کشور

(آمارگیری سالمندی، سلامت و بازنشستگی در ایران)

Survey of Aging, Health, and Retirement in Iran (SAHAR)

۲- **ضرورت و دلایل توجیهی انتخاب اولویت:** درک سالمندی و اینکه "سالمند شدن" چگونه زندگی افراد را در ابعاد مختلف اقتصادی- اجتماعی، و سلامت تحت تأثیر قرار می‌دهد، هدف اصلی «پیمایش سالمندی، سلامت و بازنشستگی» (SAHAR) در ایران است. مسلماً فهم درست و کامل این تأثیر وقتی حاصل می‌شود که داده‌هایی جامع، کثیرالابعاد و از نظر آماری قابل اعتماد موجود و در دسترس باشد. در حال حاضر تحصیل چنین درکی به‌طور جداگانه در هر بعد سلامت، اقتصادی و اجتماعی با نمونه‌هایی نه لزوماً معرف و متناسب و تنها در سطح ملی از آمارگیری‌های مختلف مانند آمارگیری هزینه- درآمد خانوار، آمارگیری گذران وقت، آمارگیری نیروی کار، آمارگیری بهره‌مندی سلامت و نمونه‌های دودرصد خانوار از چند سرشماری اخیر در کشور ممکن است. با وجودی که با استفاده از این آمارگیری‌ها می‌توان تصویری در هر کدام از ابعاد مختلف زندگی افراد، و البته با قبول تناسب و معرف بودن نمونه برای سنین بزرگسالی و سالمندی، ارائه داد و مطالعات فراوانی براساس این داده‌ها انجام شده است، حداقل محدودیتی که استفاده از آنها در درک فرایند سالمندی دارد، این است که نمی‌توان هیچگونه پیوندی بین متغیرهای این ابعاد را مورد بررسی قرار داد. بنابراین پیمایش SAHAR پیش و بیش از هر چیز با هدف گردآوری داده‌ها و انجام آمارگیری همه ابعاد سالمندی طراحی شده است. هدف اصلی این پیمایش کمک به نظام برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری سالمندی در ایران است، که چون تحقق این هدف نیازمند تحلیل داده‌هایی است که در این پیمایش گردآوری می‌شود، خود به خود هدف علمی نیز محقق خواهد شد و بنابراین داده‌ها برای انجام مطالعات سالمندی نیز مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

۳- **گستره جامعه آماری مورد نیاز پژوهش مبتنی بر این اولویت را تعیین فرمائید:** بصورت ملی

۴- **بازه زمانی مورد نیاز (در صورت لزوم) در پژوهش ناشی از این اولویت را ذکر فرمائید:** پیرو مذاکرات با مرکز آمار ایران برای اجرای این طرح یکسال زمان لازم است و با توجه به نیاز جامعه برای سیاستگذاری هر ۵ سال یکبار انجام شود.

۵- بیان و تشریح مسئله منتج به این اولویت : همانند روند بسیاری از کشورهای جهان، جمعیت ایران حتی با سرعتی بیش از روند جمعیت سالمندان جهان و آسیا به سرعت در حال سالمند شدن می باشد. با روند انفجار جمعیت و رسیدن به سن بازنشستگی، این پدیده دموگرافیک تشدید شده و میتواند در صورت عدم برنامه ریزی مبتنی بر تحلیل وضعیت موجود و روند تغییرات جمعیت سالمندی در آینده، ایران را برای مقابله و حمایت از سالمندان با چالش جدی و مشکلات عدیده روبرو کند. لذا چنین تغییر جمعیتی توجه محققین را برای انجام مطالعات بیشتر به خود جلب کرده است زیرا مشکلات بر سر سیاستهای حمایتی، مراقبتی و سلامت معمولا بیانگر کمبود اطلاعات دقیق علمی کافی در سطح ملی در زمینه وضعیت افراد سالمند جامعه میشود. "مطالعه پیمایش ملی سالمندان ایرانی" در زمان دقیقی که به اطلاعات ناشی از آن نیاز بوده، مشغول به کار شده و اطلاعات لازم را در زمینه بهبود سیاستهای مرتبط با مراقبت و سلامت فراد سالمند جامعه مبتنی بر شواهد ارائه خواهد کرد. زیرا هدف اصلی این مطالعه درک دقیق و تحلیل وضعیت موجود سالمندان کشور و نحوه اثر آن بر افراد سالمند کشورمان می باشد. یافته های این مطالعه که در فواصل منظمی جمع آوری خواهد شد میتواند به درک فرآیند سالمندی در محیط فرهنگی اجتماعی متفاوت و خاص کشور منجر شود و از این طریق اطلاعات بسیار ارزشمندی برای مدیران، سیاستگذاران، و پژوهشگران جهت برنامه ریزی و سیاستگذاری دقیق و مبتنی بر شواهد فراهم آورد محققین سیاستهای مراقبت سلامت بر سر این موضوع که ایجاد تغییرات دموگرافیک به تنهایی مسئول افزایش هزینه ها نیستند، اتفاق نظر دارند. زیرا افزایش سن و سالمندی عامل اصلی افزایش هزینه های درمان نبوده، بلکه نبود اقدامات، برنامه ریزی و تغییرات لازم در زمینه بررسی مناسب افراد جامعه، از جمله نقاط ضعف سیستم مراقبت سلامت است.

۶- اجرای طرح پژوهشی ناشی از این اولویت، چه مسائل و مشکلاتی را برای سازمان / جمعیت هدف برطرف می کند ؟

ارایه نقشه به منظور سیاستگذاری و تصمیم سازی در عرصه ارتقا همه جانبه سالمندان و برنامه ریزی مبتنی بر شواهد.

۷- این اولویت ناشی از چه نیاز دانشی / پژوهشی در حوزه مربوطه است ؟ نیاز سیاستگذاری و مدیریتی

۸- نتایج حاصل از انجام پژوهش بر اساس این اولویت ، در مورد کدامیک از طرح ها، برنامه ها و وظایف حوزه مربوطه کاربرد دارد ؟ (قابلیت کاربست دارد)

- ✓ عملیاتی نمودن سند ملی سالمندان
- ✓ فراهم آوردن اطلاعات در سطح ملی در مورد وضعیت موجود جسمی، روانی اجتماعی سالمندان ایرانی و روند فرآیند سالمندی جهت مدیران، سیاستگذاران و برنامه ریزان حوزه رفاهی و سلامت سالمندان ایرانی
- ✓ برنامه ریزی جهت به حداقل رساندن افت عملکرد اجتماعی روانی و جسمی سالمندان و رسیدن به سالمندی سالم و سالمندی موفق و سالمندی فعال
- ✓ فراهم آوردن اطلاعات در مورد وضعیت موجود جسمی، روانی اجتماعی سالمندان ایرانی و فرآیند سالمندی برای استفاده در دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی
- ✓ تعیین اولویت های عملیاتی و تحقیقاتی در مورد سالمندان ایرانی

۹- تعریف عملیاتی از متغیر های طرح پژوهشی ناشی از این اولویت کدام هستند ؟

- ۱سنجش و مطالعه ویژگیهای جمعیتی
- ۲سنجش و مطالعه وضعیت سلامت و بهروزی اجتماعی
- ۳سنجش و مطالعه وضعیت اقتصادی

- ۴سنجش و مطالعه وضعیت عملکرد و سلامت جسمانی و ناتوانی
۵سنجش و مطالعه وضعیت سلامت روانی
۶سنجش و مطالعه سبک زندگی و رفتارهای سالمندان

۱۰- نوع طرح پژوهشی (آزمایشی ، نیمه آزمایشی و) حاصل از این اولویت چیست ؟ تحقیق توصیفی
از نوع پیمایش (مقطعی cross section)